

Gedragcode voor faire handelsrelaties tussen aanbieders en kopers in de agrovoedingsketen

2013-2014 Jaarverslag

Op 20 mei 2010 hebben de partners van de agro-voedingsketen - BEMEFA, ABS, BOERENBOND, FWA, FEVIA, COMEOS, UNIZO en UCM – de gedragcode getekend voor faire handelsrelaties tussen aanbieders en kopers in de agrovoedingsketen die een breed wederzijds engagement verwoordt over eerlijke handelsrelaties. De gedragcode dient als referentie voor de hele keten. Deze code werd op 10 juni 2014 herzien met het oog op haar equivalentie met het Europees kader voor implementatie en afdwingbaarheid van de principes voor goede praktijken. Bij die gelegenheid heeft BABM, de Belgo-Luxemburgse Vereniging van Merkartikelfabrikanten, de Code eveneens mede ondertekend.

Deze gedragcode voorziet dat er jaarlijks op generieke wijze, zonder vermelding van individuele namen, verslag wordt uitgebracht op basis van de input van de betrokken sectororganisaties. Het comité van sectororganisaties beslist over eventuele bijstellingen van de code en informeert de minister en de administratie over haar werkzaamheden.

Het volgende verslag geeft een overzicht van de toepassing van deze code tijdens het vierde werkingsjaar, van juli 2013 tot juni 2014.

Dit verslag is opgesplitst in de volgende thema's:

- Toetredingen
- Geschillenbeslechting
- Bijstellingen
- Initiatieven voor duurzame ontwikkeling in de agrovoedingsketen

1. Toetredingen

De aanbevelingen worden bindend door individuele toetreding van de operatoren met een verklaring van faire handelsrelaties tussen aanbieders en kopers.

In de loop van het vierde werkingsjaar zijn twee distributie ketens toegetreden tot de gedragcode. Dit brengt het totaal aantal toetredingen op **224 ondernemingen** waarvan

- **42 bedrijven uit de diervoedersector** (BEMEFA)
- **166 bedrijven uit de voedingsindustrie** (FEVIA-BABM)
- **16 bedrijven van de distributiesector** (COMEOS)

De lijsten van toetredende bedrijven zijn beschikbaar op de websites van deze sectororganisaties. Voor de organisaties ABS, Boerenbond, FWA, UNIZO en UCM geldt de handtekening van de voorzitter voor alle leden.

2. Geschillenbeslechting

In de gedragscode zijn zowel streefnormen en (meer) specifieke normen opgenomen in de vorm van aanbevelingen. Hiermee dient de gedragscode als een “referentie in de agrovoedingsketen”.

Een belangrijk beginsel in de gedragscode is dat partijen zich dienen te gedragen als partners in het streven naar een duurzame ontwikkeling van de keten. De gedragscode zet daarnaast in op een aantal aanbevelingen van faire (“eerlijke”) praktijken, zoals:

- Gebruik van schriftelijke contracten;
- Geen eenzijdige wijzigingen van de contracten;
- Respect van de afgesproken betalingstermijn.

Indien een incident een brede scope kent, informeren de ondertekenende organisaties elkaar hierover met kopie aan de voorzitter van het platform. Deze laatste houdt een overzicht bij van de incidenten. De opvolging van deze incidenten wordt geëvalueerd in het voltallige platform.

Op basis van het principe “comply or explain” werd in de loop van het vierde werkingsjaar uitleg gevraagd en bekomen over verschillende incidenten die aan bod kwamen tijdens de vergaderingen:

- Verlenging van de betalingstermijn:

De betrokken fabrikant bevestigt deze verlenging maar wijst op de mogelijkheid voor leveranciers om leningen voor versnelde betaling te verkrijgen tegen een zeer interessant tarief. Het doel is dus om commerciële relaties uit te bouwen die zorgen voor wederzijdse tevredenheid.

- Algemene weigering van enige prijsaanpassing voor leveranciers van vlees;

De betrokken handelaar verduidelijkt dat prijzen en voorwaarden in het begin van elk jaar onderhandeld worden en dat elke “aanpassing” aan deze prijzen en voorwaarden het voorwerp uitmaakt van discussie tussen alle partijen.

- Aanrekening van nieuwe logistieke kosten voor leveranciers.

De betrokken handelaar wijst erop dat niets zal worden geëist van de aanbieder of van een vervoerder indien het niet op voorhand besproken en overeengekomen werd tussen alle partijen. Inderdaad, een financiële bijdrage wordt gevraagd gezien het voordeel dat beide partijen krijgen dank zij de overeengekomen en uitgewerkte organisatie.

3. Bijsturingen

Hoewel deze code een nationaal initiatief is, hebben de organisaties van de Belgische agrovoedingsketen er voor gekozen om een Europese harmonisatie na te streven. De werkzaamheden van het Europees high level forum niveau voor een betere werking van de voedselvoorzieningsketen worden daarom ook van nabij opgevolgd.

Tijdens het voorbije werkingsjaar sloeg dit in het bijzonder op het kader voor implementatie en afdwingbaarheid van de principes van goede handelspraktijken. Na de goedkeuring van deze principes in november 2011, hebben de Europese organisaties van de voedselketen op 16 september 2013 het Supply Chain Initiative gelanceerd wat een kader is voor implementatie en afdwingbaarheid van deze principes. De tekst voorziet onder meer in de mogelijkheid tot erkenning van nationale platforms voor ketenoverleg, de mogelijkheid om klachten te groeperen, waardoor anonimiteit wordt gegarandeerd, en de introductie van een duidelijke geschillenregeling.

De nationale actoren worden opgeroepen om toe te treden tot het Europese niveau. Daarenboven werden verschillende besprekingen opgestart met de bestaande nationale platforms over wederzijdse erkenning.

Diverse vergaderingen hebben plaats gevonden om de wederzijdse erkenning voor te bereiden tussen de Belgische code en het Europese supply chain initiative.

Er werd beslist dat de Belgische code aangepast zou moeten worden op de volgende punten:

- Toevoeging van 4 aanbevelingen
 - o De uitwisseling van informatie
 - o De vertrouwelijkheid van informatie
 - o Ondernemingsrisico's
 - o Het gebruik van dreigementen
- De uitbreiding van de procedure voor geschillenbehandeling

De Belgische code is aangepast om aan deze vragen te beantwoorden. Op 10 juni 2014 werd de nieuwe tekst goedgekeurd door de partners van de agrovoedingsketen.

Een website zal ontwikkeld worden op basis van het voorbeeld van het Europees supply chain initiative.

4. Initiatieven voor duurzame ontwikkeling in de agrovoedingsketen

In het kader van de gedragscode voor eerlijke handelsrelaties, hebben de ketenpartijen het belang benadrukt van een sterk partnerschap, gebaseerd op de drie pijlers van duurzame ontwikkeling (economisch, ecologisch, sociaal). Om deze problemen in de toekomst beter te beheersen, wensen de ondertekenende organisaties de samenwerking in de keten te verbeteren en goede partnerschapsrelaties te stimuleren tussen alle operatoren met vrijwaring van contractuele vrijheid. In de loop van het jaar heeft deze samenwerking zich vertaald in de volgende activiteiten:

- Paardenvlees crisis

De partners zijn overeen gekomen een studie te laten uitvoeren over hoe fraude en versleping van paardenvlees in verschillende producten voorkomen kan worden. Een volledig project werd voorbereid. Op dit ogenblik worden discussies gevoerd met de FOD Economie en Volksgezondheid met de vraag voor financiële steun in dit dossier.

- Naar een transformatie van het landbouw-en voedingssysteem

Op 1 mei 2013 is het project “Naar een transformatie van het landbouw-en voedingssysteem” van start gegaan met steun van de Vlaamse regering. De uitvoering werd toevertrouwd aan het ILVO.

Een gelijkaardig project werd voorgesteld door de Waalse regering en ging van start op 1 april 2014.

Deze twee projecten worden momenteel uitgevoerd en de besluiten ervan worden met grote interesse verwacht in de komende maanden.

Op 18 november 2013 werd de stand van zaken van het Vlaamse project voorgesteld, werd de aanpak van de stakeholders afgesproken (met een SWOT van 9 prioritaire uitdagingen), werd een agentschap uitgekozen voor de uitwerking van een communicatiestrategie voor duurzaamheid in de voedselketen en werden door een onafhankelijke jury 5 actiepunten gekozen uit de 17 voorstellen:

1. Shop, Pick, Drive & deliver
2. Valorisatie van de voedseloverschotten in de organische landbouw
3. Duurzaamheid in de sociale catering
4. Valorisatie van maïsstengels in duurzame varkensteelt
5. Gebruik van Vlaamse soja in Belgische diervoeders

- Biggencastratie

Binnen het ketenoverleg werd een akkoord bereikt met engagementen voor stopzetting van chirurgische castratie bij mannelijke biggen tegen 2018. Een gemeenschappelijke werkgroep is opgericht met de opdracht om de knelpunten van de diverse schakels in dit dossier weg te werken. De werkgroep was getuige van de presentatie van de besluiten van de wetenschappers in december 2013. Hoewel er al veel wetenschappelijk werk is verricht, blijft de weg nog lang om dit probleem in de praktijk op te lossen.

- Rundvlees index

De representatieve organisaties van de rundvleesketen hebben een akkoord gesloten over het in rekening brengen van extreme diervoederprijsschommelingen in commerciële onderhandelingen.

In uitvoering hiervan is de FOD Economie gestart met de maandelijkse publicatie van een rundvleesindex en zijn samenstellende gegevens.

- Varkensvlees

De werkgroep varkensvlees werd opnieuw samengebracht in februari 2014. De groep buigt zich over de mechanismen die de prijsvolatiliteit in de varkensketen bepalen en over de voorwaarden die door de kopers van varkensvlees worden opgelegd in de gehele keten. Er werd een brief gestuurd naar de Belgische overheid (FOD Economie) met de vraag naar hun expertise bij een vergelijkende studie van de werking van de varkensketen in de exporterende buurlanden.

- Relaties met de overheid

Een gemeenschappelijk memorandum van de agrovoedingsketen met tien specifieke beleidspunten werd opgestuurd naar de politieke partijen in het vooruitzicht van de federale en regionale verkiezingen van mei 2014.

15 oktober 2014